

فلسفه تکنولوژی، دون آیدی/ آیدی از هیچ فیلسوفی بت نمی سازد

آشنایی با دون آیدی و ارزیابی آرای وی برای فهم یکی از جریان های مهم غیر دترمینیستی در فلسفه تکنولوژی یعنی پسا پدیدار شناسی، که آیدی خود مبتکر و بسط دهنده آن است، از ضروریات فلسفه تکنولوژی است.

آشنایی با دون آیدی و ارزیابی آرای وی برای فهم یکی از جریان های مهم غیر دترمینیستی در فلسفه تکنولوژی یعنی پسا پدیدار شناسی، که آیدی خود مبتکر و بسط دهنده آن است، از ضروریات فلسفه تکنولوژی است.

تأثیرپذیری انسان و فرهنگ از تکنولوژی اگر مهمترین دلمشغولی فیلسوفان تکنولوژی نباشد از جدی ترین مضامین اندیشه آنها است.

دترمینیسم در شکلهای مختلف خود از تعین یافتن انسان از شاخص های گوناگونی چون اقتصاد، فرهنگ، سیاست، تاریخ، ژن، اجتماع، زبان، موجودی فرا انسانی و ... سخن می گوید. در این میان تعین پذیری انسان با ابزار و تکنولوژی به خصوص در جهان مدرن و به صورت خاصتر در سده بیستم، که در آن شاهد تحولات شگرف تکنولوژیک بوده ایم، بسیار مورد توجه قرار گرفته است.

این آموزه هنوز هم در گستره فلسفه تکنولوژی و بیرون از آن ذهن و زبانهای بسیاری را به خود مشغول می دارد و از این رو به بررسی جدی نیاز دارد. دون آیدی هم از جمله فیلسوفان تکنولوژی است که مواجهه هایی جدی با این آموزه داشته است.

آیدی از محدود فیلسوفان تکنولوژی است که می تواند موضوع یک تک نگاری جامع قرار بگیرد. آثار آیدی از نظر کمی به آنجا رسیده اند که نیازمند بسط، بررسی و عیار سنجی هستند. این در حالی است که دیگر فیلسوفان مطرح تکنولوژی لاقلاً از نظر کمی مشارکتی به اندازه آیدی در بحثهای فلسفه تکنولوژی نداشته اند.

بیستمین اثر آیدی با عنوان تکنولوژی های هایدگر اخیراً منتشر شده است. از این بیست اثر، حداقل پانزده کتاب به صورت مستقیم و غیر مستقیم بر محور مضامین فلسفه تکنولوژی بسط یافته اند. آیدی همچنین نگارنده دهها مقاله دیگر بوده است که بر پایه موضوع های فلسفه تکنولوژی بسط یافته اند. او بنیان گذار فلسفه تکنولوژی در جهان انگلیسی زبان با کتاب تکنیک و پراکسیس نیز هست.

آیدی نه تنها از نظر کمی که از نظر کیفی هم از مهمترین فیلسوفان تکنولوژی معاصر است. او با تکیه بر آرای فیلسوفان مهمی چون هوسرل، هایدگر و مرلوپونتی و توسل جستن به بررسی های موردی و میدانی در مورد تکنولوژی های مختلف (به خصوص تکنولوژی های تصویری) درصدد است طرحی نوین در فلسفه تکنولوژی دراندازد. آشنایی با وی و ارزیابی آنها برای فهم یکی از جریان های مهم غیر دترمینیستی در فلسفه تکنولوژی یعنی پسا پدیدار شناسی، که آیدی خود مبتکر و بسط دهنده آن است، ضروری است.

آیدی با محور تکنولوژی به بحث نسبت فرهنگ های غرب و فرهنگ های جنوب وارد می شود و این برای فرهنگ ما هم موضوعی مهم به حساب می آید. او به شکلی از چندگانگی فرهنگی می اندیشد که با تکنولوژی تصویری به وجود می آید و این #171چندگانگی فرهنگی» مسئله ما هم هست. گفتگو از فلسفه تکنولوژی آیدی از این منظر گفتگو در مورد مهمترین دغدغه فرهنگی ما یعنی نسبت سنت و تجدد هم هست.

به این، این نکته را بیفزایید که فلسفه تکنولوژی، به صورت عام، و فلسفه تکنولوژی آیدی، به صورت خاص، نوید بخش شکل گیری

نوعی از فلسفه ورزی است که فراتر از مسائل انتزاعی در پی اندیشیدن به عمیقترین مسائل عینی جهان معاصر است. با فلسفه او، که به مطالعات میان رشته ای هم مجهز است، شاهد رشد بیش از پیش پیوند فلسفه با مسائل انضمامی جهانمان هستیم.

آیدی هر چند از فیلسوفان دیگر بسیار تأثیر پذیرفته است فیلسوفی را بت نمی کند. او شجاعت اندیشیدن دارد و هنگامی که با فیلسوفان برجسته ای چون هوسرل، هایدگر، مرلوپونتی و ریکور مواجه می شود گونه ای مشی بت شکنانه را، ضمن احترام به اندیشه های آنها و بهره گیری از آرایشان، پیش می گیرد. ذهن او به روی دستاوردهای علمی و جدید گشوده است. او هنوز به صورت جدی به فکر کردن، گشودن راهها، و طرح و حل مسائل نوین مشغول است. آیدی از همه افرادی که از آنها تأثیر پذیرفته فراتر رفته است و در عین حال به کار آنها احترام می گذارد.